

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้
นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญา พุทธศักราช 2551
2. การอ่านภาษาไทย
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 ความมุ่งหมายของการอ่าน
 - 2.4 ลักษณะของการอ่าน
 - 2.5 ประโยชน์ของการอ่าน
3. การพัฒนาทักษะการอ่านและแบบฝึกทักษะการอ่าน
 - 3.1 หลักการสอนอ่าน
 - 3.2 หลักการอ่านออกเสียง
 - 3.3 ทักษะการอ่านออกเสียง
 - 3.4 ประโยชน์การอ่านออกเสียง
 - 3.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก
 - 3.5.1 ความหมายของแบบฝึก
 - 3.5.2 ประโยชน์ของแบบฝึก
 - 3.5.3 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก
 - 3.5.4 ลักษณะแบบฝึกที่ดี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551:6) ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.1 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุป ความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่าน ได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจาก แผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น รู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสาร เล่าประสบการณ์ และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม มีมารยาทในการฟัง ดู พูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นคว้าความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

ตารางที่ 2.1 แสดงมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว 2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่นๆ เช่น ๆ ฤ ฤา
	3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. ถัดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทานหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น - เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่น และชุมชน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอ และนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<p>การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	<p>การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำแนะนำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศป้าย โฆษณา และคำขวัญ
	8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	<p>การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ</p>
	9. มีมารยาทในการอ่าน	<p>มารยาทในการอ่าน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ

2. การอ่านภาษาไทย

2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่าน คือ ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ คิด นับ (พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525:941) ให้คำจำกัดความว่า การอ่าน คือ การถอดคำศัพท์ที่เขียนออกมาเป็นคำพูด , ความเข้าใจภาษาของผู้เขียนที่ได้เขียนขึ้นเป็นตัวหนังสือ

การอ่าน คือการรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือ โดยผู้อ่าน

รับรู้ว่าผู้เขียนได้ส่งสารอะไรมายังผู้อ่าน ทั้งในด้านความคิด ความรู้ ความหมาย ความสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ว่าผู้เขียนตั้งใจจะแสดงความคิดอย่างไร มีความหมายว่าอย่างไร เกี่ยวข้องถึงอะไรบ้าง ลำดับขั้นของการอ่านจะเริ่มต้นตั้งแต่การทำความเข้าใจในถ้อยคำแต่ละคำ กลุ่มคำแต่ละกลุ่มและเรื่องราวที่เรียงรายต่อเนื่องกันอยู่ในย่อหน้าหนึ่ง หรือในตอนหนึ่ง หรือในเรื่องหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านต้องทำความเข้าใจไปที่ละตอนเป็นลำดับ

การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น คือการอ่านอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว เก็บความและสาระได้ครบถ้วนและสามารถใช้วิจารณ์ตัดสินว่าสิ่งใดควรเชื่อถือหรือไม่เพียงใด (สมพร มั่นตะสูตร, 2534:8)

จะเห็นได้ว่า การอ่าน คือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำ และข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

ในสมัยโบราณที่ยังไม่มีหนังสือใช้ มนุษย์ได้ใช้วิธีเขียนบันทึกความทรงจำและเรื่องราวต่างๆเป็นรูปภาพไว้ตามฝาผนังในถ้ำ เพื่อเป็นทางออกของอารมณ์ เพื่อเตือนความทรงจำหรือเพื่อบอกเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย แสดงถึงความพยายามและความปรารถนาอันแรงกล้าของมนุษย์ ที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเป็นสัญลักษณ์ที่คงทนต่อกาลเวลาจากภาพเขียนตามผนังถ้ำ ได้วิวัฒนาการมาเป็นภาษาเขียนและหนังสือ ปัจจุบันนี้หนังสือกลายเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อมนุษย์จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยอันหนึ่งในการดำรงชีวิตคนที่ไม่รู้หนังสือแม้จะดำรงชีวิตอยู่ได้ก็เป็นชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ ไม่มีความเจริญ ไม่สามารถประสบความสำเร็จใดๆในสังคมได้ หนังสือและการอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545:2-3) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่อง ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท โดยเฉพาะความอยากรู้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ในโลกนี้มีทั้งข่าวดีและข่าวร้าย เช่น มีข่าวความบันเทิง ข่าวความสุข ความทุกข์ ความสำเร็จ ผู้ที่ก่อการร้ายวางระเบิด ข่าวกีฬา ข่าวบุคคลสำคัญ ข่าวหลอกลวง ฯลฯ ผู้ที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้จะไม่ได้รับข่าวสารในแต่ละวัน และผู้ที่อ่านได้เคยได้รับข่าวสาร แต่ถ้าวันใดไม่ได้รับข่าวสารนั้นจะรู้สึกหงุดหงิด ไม่มีความสุข เพราะข่าวทำให้ชีวิตของคนอ่านมีความหมาย ถ้าได้รับข่าวสารใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นข่าวดีหรือข่าวร้าย จะเปรียบเสมือนคนหูหนวกตาบอดไม่รู้เรื่องโลกภายนอก ทั้งความ

เจริญก้าวหน้าหรือความล้าหลังของประเทศของตน หรือประเทศอื่นๆ ถึงแม้ว่าชาวนั้นจะไม่กระทบกับผู้อ่านโดยตรง แต่ชาวนั้นมีส่วนทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง ทำให้มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น มีกำลังใจ มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต ซึ่งได้จากการอ่านจะทำให้ผู้อ่านมีการเตรียมตัวที่ดี โดยเฉพาะการทำสงครามในปัจจุบันเป็นการทำสงครามทางข่าวสารมากกว่าการใช้อาวุธ การอ่านออก การอ่านเร็ว เข้าใจถูกต้องกว่า เข้าใจความหมายที่ซ่อนเร้นไว้ และการรู้เท่าทันอย่างชาญฉลาดจะทำให้ได้เปรียบคู่ต่อสู้หลายเท่าตัว การอ่านไม่ออก การอ่านน้อย หรือไม่อ่านเลยจะทำให้ถูกหลอกหลวงได้ เหตุการณ์หลอกหลวงทำนองนี้มาก่อนแล้ว การอ่านมากจะทำให้จดจำเป็นบทเรียนได้ ไม่ว่าจะเป็นการหลอกหลวงให้ซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ยารักษาโรคและหลอกหลวงให้ไปทำงานต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนั้นการอ่านน้อยจะทำให้ลุ่มหลงมกง่ายได้ง่าย รวมทั้งหลงตัวเองเพราะความคิดไม่กว้างไกล เชื่อในเรื่องไร้สาระ หลงใหลอย่างไม่มีเหตุผล เนื่องจากไม่ได้ติดตามอ่านข้อมูลที่ถูกต้อง จึงมองทุกอย่างในด้านเดียว มีความเชื่อมั่นและยึดมั่นในข้อมูลเก่าๆ ที่ล้าสมัย ถึงแม้ว่าจะได้รับการศึกษาสูงเพียงใด แต่หากขาดการอ่าน ไม่ชอบอ่าน อ่านน้อย อ่านแต่ข้อมูลด้านเดียวแล้วการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลและมีความคิดอันกว้างไกลย่อมสู้คนที่มีการศึกษาน้อยแต่เป็นนักอ่านที่อ่านอยู่ตลอดเวลาและอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณไม่ได้

นอกจากนั้นคนป่วยและคนที่ผิดหวังในชีวิต ทั้งตำแหน่งหน้าที่การงาน การพลัดพราก การสูญเสีย ฯลฯ ถ้าได้อ่านหนังสือศาสนาจะทำให้คลายทุกข์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะหนังสือศาสนา ปรัชญา จะทำให้มีเวลามานั่งพิจารณาตัวเองทำให้มีกำลังใจ และในที่สุดก็ใช้เหตุผลคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสัมปชัญญะ หนังสือศาสนาและปรัชญาเปรียบเสมือนยาที่ช่วยรักษาจิตใจของคนไข้ได้เป็นอย่างดี

การอ่านเป็นพฤติกรรมการรับสารอย่างหนึ่ง กล่าวคือเป็นการรับรู้เรื่องราวโดยใช้สายตา มองดูอักษร แล้วสมองก็จะลำดับเป็นถ้อยคำ ประโยค และข้อความต่างๆ เกิดเป็นเรื่องราวตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านของแต่ละคน การอ่านช่วยให้เราสามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ทันต่อเหตุการณ์ ฉะนั้นการอ่านจึงเป็นความจำเป็นต่อชีวิต ของทุกคนในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและต่อสังคม เพราะการอ่านทำให้เราได้รับความรู้ ความเพ็ดเพลินมีความคิดทันโลก ทันเหตุการณ์และเข้าสังคมได้ดี คนในสังคมจำนวนมากจะได้รับความรู้ ความเพ็ดเพลิน และความจรโรงใจจากการอ่าน ฉะนั้นสารที่อ่านใน

โอกาสต่างๆจะผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไม่ได้ เพราะมักมีผู้นำไปอ้างอิงหรือเผยแพร่เป็นลายลักษณ์อักษรอยู่เสมอ หากผิดพลาดก็จะเป็นผลเสียหายได้

2.3 ความมุ่งหมายของการอ่าน

สมพร มั่นตระกูล (2534:9) กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปการอ่านนั้นมีความมุ่งหมาย 4 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อความรู้ แบ่งวัตถุประสงค์ย่อยออกเป็น 5 ประเด็นคือ
 - 1.1 เพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ ได้แก่การอ่านคำแนะนำ การอ่านเพื่อตอบปัญหาที่ยังข้องใจอยู่
 - 1.2 การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ต่างๆ ทั้งโดยละเอียดและโดยย่อ
 - 1.3 การอ่านเพื่อการรับรู้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง
 - 1.4 การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อเขียนตำราวิชาการ
 - 1.5 อ่านเพื่อรวบรวมข้อมูลเอามาทำรายงาน ทำวิจัย เผยแพร่ในหมู่วิชาการผู้สนใจทั่วไป อันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านหนังสือเพื่อความพักผ่อน ผ่อนคลายอารมณ์หลังงานประจำ ได้แก่การอ่านหนังสือประเภท เรื่องสั้น นิยาย นวนิยาย บทละคร ทั้งระดับที่เป็นวรรณกรรมหรือวรรณคดี โดยมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ
3. การอ่านเพื่อหาความคิดแปลกใหม่ ในกระบวนการอ่านที่สำคัญนั้น ความรู้ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง แต่ความคิดสำคัญกว่า โดยเฉพาะความคิดที่แปลกใหม่ซึ่งจะเป็นชนวนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้อ่านด้วย เช่น การอ่านผลการทดลอง การค้นคว้าวิจัย และการเสนอความคิดใหม่ในหนังสือต่างๆซึ่งอาจหาได้ทั้งจากหนังสือสารคดีและบันเทิงคดี
4. การอ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการอ่านเป็นการพัฒนาความรู้ ความคิดและทัศนคติได้ดียิ่ง ผู้รักการอ่านจึงเป็นคนทันสมัย น่าคบ สามารถที่จะเข้าร่วมวงสนทนาได้กับทุกคน ทุกชั้น เพราะรับรู้ข่าวสารที่จะแลกเปลี่ยนด้วยกันได้ และการอ่านมาก รู้มากย่อมทำให้บุคคลเป็นที่ยอมรับของสังคม เนื้อหาข่าวสารบางประการในหนังสือจะทำให้ผู้อ่านนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้เป็นอย่างดี

จักริน หาญสงคราม ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้เป็น 4 ประเด็น คือ

1. อ่านเพื่อค้นคว้าศึกษาหาความรู้ เช่น การอ่านหนังสือเรียน ตำราวิชาการต่างๆ
 2. อ่านเพื่อทราบข่าวสารข้อเท็จจริงหรือหาคำตอบในสิ่งที่ตนสงสัย เช่น การอ่านฉลากยา อ่านประกาศแจ้งความต่างๆ การอ่านหนังสือพิมพ์
 3. อ่านเพื่อความบันเทิงและการจรรโลงใจ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี การอ่านบทเพลง กวีนิพนธ์
 4. อ่านเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพ เป็นการอ่านเพื่อพูนความรู้และใช้ความรู้มาพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพ เช่น แม่ครัวอ่านตำราทำอาหาร แม่บ้านอ่านหนังสือแม่บ้านทันสมัย
- ดังนั้นการรู้ความหมายในการอ่านเปรียบเหมือนการรู้จุดหมายปลายทางของการเดินทาง ทำให้สามารถเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ต่างๆ และเดินทางไปสู่ที่หมายได้ นักอ่านที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร เพื่อจะได้กำหนดวิธีอ่านที่เหมาะสม

3. การพัฒนาทักษะการอ่านและแบบฝึกทักษะการอ่าน

3.1 หลักการสอนอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถมองเห็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน การอ่านที่จะทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ต้องมีหลักสำคัญในการอ่านดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2539:129-130) กล่าวถึงหลักการสอนอ่านไว้ว่า

1. ความพร้อมของเด็ก ในการสอนครูต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่างๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2. ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก รู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน

3. ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดี จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงข้ามกับเด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางเศรษฐกิจ

และสังคมไม่ดี จะขาดประสบการณ์ในการอ่าน

4.ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้ที่แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ บางคนรับรู้ได้เร็ว ความจำดี ทำให้มีประสบการณ์มาก

3.2 หลักการอ่านออกเสียง

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวิมลราชชนนี (2540:21) กล่าวถึงหลักการอ่านออกเสียงไว้ว่า

- 1.อ่านให้ชัดเจนและดังพอที่จะได้ยินทั่วถึง
- 2.อ่านให้เป็นเสียงพูดอย่างธรรมชาติที่สุด
- 3.หยุดหายใจเมื่อจบวรรคหรือจบคำ เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง
- 4.รู้จักทอดจังหวะ ยาวสั้นตามลักษณะของถ้อยคำให้เหมาะสม
- 5.รู้จักเน้นเสียงหนักเบา เร็วช้า ตามอารมณ์ที่ปรากฏในเรื่อง

สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2538:148-149) กล่าวถึงหลักการอ่าน

ออกเสียงดังนี้

- 1.น้ำเสียงต้องดัง ชัดเจน นุ่มนวลน่าฟัง ไม่เบาเกินไปหรือดังจนเกินไป
- 2.จังหวะในการอ่าน อ่านถูกต้องตามวรรคตอน การหยุดช่วงการหายใจ
- 3.ระดับเสียง นักเรียนควรจะได้ใช้ระดับเสียงให้เหมาะสมกับข้อความที่อ่าน ไม่ใช่ระดับเสียงเดียวซ้ำซาก ทำให้น่าเบื่อและไม่น่าฟัง
- 4.การเน้นคำและความที่สำคัญในการอ่านนั้น นักเรียนควรจะเน้นคำให้ถูกต้อง ไม่อ่านตก อ่านเกิน
- 5.สำเนียงในการอ่านดี ไม่เพี้ยนหรือเสียงหลง
- 6.อ่านถูกต้องตามอักขรวิธีและความนิยม

7.ท่วงทีและท่าทางในการอ่านดี ทำนอง การจับหนังสือ การพลิกหน้าหนังสือ การกวาดสายตา ควรเป็นไปอย่างเหมาะสม

8.อ่านออกเสียงเหมือนพูด อ่านแล้วใส่อารมณ์และความรู้สึกลงไปด้วย

9.ข้อความที่นำมาอ่านออกเสียงนั้นควรเป็นข้อความที่ดีมีสาระ

10.นักเรียนควรจะได้เตรียมตัวอ่านมาล่วงหน้า

11. การอ่านคำประพันธ์ ควรให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณ์ว่า ตอนใด ควรจะอ่านตามอักขรวิธี ตอนใดควรจะอ่านให้เอื้อต่อสัมผัส

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534:15-16) ได้กล่าวถึงการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. อัตราความเร็วในการออกเสียง ควรมีจังหวะ ลีลา ความเร็วพอเหมาะ เพื่อผู้ฟังจะได้ฟังชัดเจนเข้าใจได้ และต้องไม่อ่านซ้ำเกินไป
2. ความชัดเจนในการอ่านออกเสียง เสียงที่เปล่งออกมาต้องชัดเจน เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ไม่ดังหรือเบาเกินไป
3. ระดับเสียงควรมีเสียงสูงต่ำ ตามจังหวะและน้ำหนักของคำ
4. ความถูกต้องชัดเจน การอ่านออกเสียงต้องถูกต้องตามอักขรวิธี
5. ใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับสถานการณ์
6. อ่านให้ถูกวรรคตอน
7. ไม่อ่านตก เต็ม หรือคู่ตัวพยัญชนะ
8. สำเนียงต้องไม่เพี้ยนไปตามภาค
9. ขณะอ่านต้องใช้ไหวพริบจับใจความ
10. มีสมาธิในการอ่าน
11. ไม่ยกหนังสือบังหน้าตนเอง

สรุปได้ว่า หลักการอ่านออกเสียงนั้นต้องอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง มีการเน้นเสียงหนักเบาเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ระดับความดังต้องได้ยินทั่วถึง

3.3 ทักษะการอ่านออกเสียง

นภดล จันทร์เพ็ญ (2537:78-80) กล่าวถึงทักษะการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. ความชัดเจน หมายถึง ออกเสียงได้ชัดถ้อยชัดคำ ทั้งเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การควบกล้ำ
2. ความถูกต้อง หมายถึง การอ่านได้ ออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
3. ความคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถในการอ่านได้ต่อเนื่อง
4. การเว้นวรรคตอน หมายถึง การหยุดในช่วงของข้อความที่เหมาะสม

กรรณิการ์ พวงเกษม (2538:68) กล่าวถึงลักษณะการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1.อ่านชัดเจน

2.อ่านถูกต้อง ไม่ตกหล่นหรือเพิ่มเติม

3.อ่านคล่อง กวาดสายตาไปล่วงหน้าก่อนและออกเสียงตามที่หลัง

4.เว้นจังหวะและวรรคตอน ได้ถูกต้อง

5.นำเสียงแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง

6.ทำท่างในการอ่าน จับหนังสือถูกต้อง และการยื่นที่หน้าดู

จะสรุปได้ว่า ทักษะการอ่านออกเสียงนั้น จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการเรียนรู้ในหลายๆด้าน และต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะการอ่านออกเสียงที่มีประสิทธิภาพ

3.4 ประโยชน์ของการอ่านออกเสียง

บันลือ พุททษะวัน(2530:125) กล่าวว่าประโยชน์ของการอ่านออกเสียงคือ

1.เป็นการฝึกทักษะการอ่านเบื้องต้น

2.ช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการอ่าน

3.ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการฟังและทักษะในการอ่าน

4.ช่วยพัฒนาในการพูดของเด็กในการใช้ถ้อยคำ

5.ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น

6.ช่วยฝึกในการอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองให้ดีขึ้น

3.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

3.5.1 ความหมายของแบบฝึก

พรชัย ผาดโรตอง (2545:31) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเอง ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ด้านทักษะเพิ่มขึ้น

ประภาพรรณ ทองเลิศ (2538:29-35) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนที่ใช้ฝึกทักษะหรือสร้างความคิดรวบยอดให้กับนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537:147) กล่าวว่า แบบฝึก แบบฝึกหัด แบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึก

ปฏิบัติ

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546:10) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสิ่งที่จะช่วยเพิ่มทักษะในการเรียน เป็นสิ่งที่เร้าใจให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน

กรมวิชาการ (2535:8) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับวิชาทักษะ ฉะนั้นการสอนภาษาไทยจึงต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ เพื่อช่วยให้เกิดความชำนาญในการพัฒนาทางภาษาของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

สรุปว่า แบบฝึก หมายถึง สื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3.5.2 ประโยชน์ของแบบฝึก

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546:13) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการเขียนได้เป็นอย่างดี

วรรณา แซ่ตั้ง (2541:19) กล่าวไว้ว่า แบบฝึกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับวิชาทักษะภาษาไทย เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ สามารถอ่านสะกดคำได้เร็วและถูกต้อง

สมบูรณ์ ทินกร (2535:34) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกว่า เป็นสิ่งจำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน และการฝึกแต่ละทักษะนั้น ควรมีหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่เบื่อ

ดังนั้นประโยชน์ของแบบฝึกคือ เป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาทุกด้านของนักเรียนและการฝึกทักษะแต่ละทักษะนั้นควรมีหลายรูปแบบ ซึ่งจะสามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

3.5.3 หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกมีความจำเป็นมาก ที่จะต้องนำเอาหลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องในการที่จะนำแบบฝึกไปใช้กับนักเรียนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ หลักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกมีดังนี้

พรรณี ชูทัย (2538:192-195) ได้เสนอการนำหลักจิตวิทยาการศึกษามาใช้ในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. การสาธิตและการอธิบายแนะนำ

2. ให้นักเรียนมีโอกาสฝึกทันที

3. ในขณะที่มีการฝึกควรมีการแนะนำ

4. ให้คำแนะนำในบรรยากาศที่สบายๆ

5. สิ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนพบปัญหายุ่งยากในการฝึกทักษะใหม่ คือการที่ทักษะเก่าของนักเรียนมากจนทักษะใหม่ของนักเรียน ซึ่งควรแก้ไขด้วยการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าทักษะใหม่ที่จะฝึกนั้นจะมีวิธีการของตัวเอง

ดังนั้นหลักจิตวิทยาเบื้องต้น จะช่วยเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกที่ดี น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ทั้งยังช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนานมีประสิทธิภาพ

3.5.4 ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

การจัดทำแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะทางภาษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น ต้องอาศัยลักษณะและรูปแบบของแบบฝึกที่มีหลายรูปแบบ ซึ่งแบบฝึกนั้นจะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับทักษะที่จะฝึกด้วย

วิรัตน์ จุติประภาค (2542:13) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่า

1. จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
2. จัดกิจกรรมให้หลากหลายน่าสนใจ
3. ใช้ภาษาง่าย
4. ส่วนประกอบต่างๆของแบบฝึกต้องชัดเจน

ปราณี อยู่คง (2546:10) ได้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกว่า

1. มีลักษณะเข้าใจง่าย มีคำอธิบายชัดเจน
2. มีหลายแบบ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
3. ทำท่ายให้นักเรียนใช้ความสามารถและฝึกด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีต้องมีหลายรูปแบบ มีคำชี้แจงที่ชัดเจน สำนวนง่ายเร้าความสนใจ ตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร เหมาะสมกับวัย และความสามารถของนักเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะได้มีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

จรัสลักษณ์ จีรวินูรณ์ (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอำนวยการวิทยาคาร จำนวน 15 คน พบว่า การสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.90/83.03 และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

เอมอร พิพัฒน์สุข (2534:61) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อการอ่านออกเสียง อ ข ซ ศ ษ ส สำหรับนักเรียนพูดภาษาถิ่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาฝักขม กิ่งอำเภอโพธิ์สวรรค์ จังหวัดนครพนม ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ของคะแนนในการอ่าน อ ข ซ ศ ษ ส ระหว่างทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี อิ่มประไพ (2530:67) ได้สร้างแบบฝึกซ่อมเสริมในการอ่านออกเสียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ่มจันทร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านออกเสียงของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงได้

มาลินี ระถิ (2547:บทคัดย่อ) ได้จัดดำเนินการพัฒนาหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่องของดีเมืองมหาสารคาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหมีเหล่าน้อย จำนวน 16 คน พบว่า หนังสือประกอบการเรียนรู้เรื่องของดีเมืองมหาสารคามมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แบบฝึกทักษะมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องของดีเมืองมหาสารคาม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.41 / 80.32 นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 70.46 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐวัฒน์ ทองเกลียว (2545:บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่อง เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์ทอง จำนวน 25 คน พบว่า หนังสือแบบฝึกทักษะและแผนการสอนประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.86/84.80 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5928 ซึ่งทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ด้านภาษาไทย ร้อยละ 59.28

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคำที่ควบกล้ำ สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งต้องฝึกให้เกิดทักษะโดยการฝึกทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดทักษะในการอ่านที่ถูกต้อง และในการสร้างแบบฝึกทักษะนั้นครูจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา หลักและวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะให้น่าสนใจ และเร้าความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน จะทำให้การเรียนนั้นไม่เกิดความน่าเบื่อหน่าย ดังนั้นแบบฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้ศึกษาได้แนวทางที่จะสร้างแบบฝึกทักษะ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มพูนทักษะทางภาษาไทย และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

